

Sloveso byť						
Číslo	Jednotné (sg.)			Množné (pl.)		
Osoba	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Čas minulý	<u>bol</u> som	bol si	bol	<u>boli</u> sme	boli ste	boli
Čas prítomný	<u>som</u>	<u>si</u>	<u>je</u>	<u>sme</u>	<u>ste</u>	<u>sú</u>
Čas budúci	<u>budem</u>	<u>budeš</u>	<u>bude</u>	<u>budeme</u>	<u>budete</u>	<u>budú</u>
Spôsob podmienovací						
Čas minulý	bol by som býval	bol by si býval	bol by býval	boli by sme bývali	boli by ste bývali	boli by bývali
Čas prítomný	bol by som	bol by si	bol by	boli by sme	boli by ste	boli by
Spôsob rozkazovací						
Čas prítomný	—	<u>buď!</u>	—	<u>buďme!</u>	<u>buďte!</u>	—
Neurčité tvary						
	Prechodník	Príčastia			Neurčítok	Slovesné podstatné meno
		Činné prítomné	Činné minulé	Trpné		
	<u>súc</u>	<u>súci</u>	—	—	byť	<u>bytie</u>

1. Ak sloveso byť má význam **nachádza sa, existuje, je plnovýznamové**. (Jurko je pri rieke.)
2. **Vykanie**: „Povedali by ste mi, ako to tu chodí?“ *Povedal by ste mi, ako to tu chodí?* Sloveso je pri vykaní vždy v množnom čísle. Ak chcem požiadať o láskavosť **jedného** človeka, použijem: „*Boli by ste taký láskavý?*“
Správne: „*Dobrý deň, povedali by ste mi, kde nájdem váš...*“
(Nesprávne: „*Dobrý deň, povedal/povedala by ste mi, kde nájdem váš...*“)
Správne: „*Boli ste spokojná/Boli by ste taký láskavý a...*“
(Nesprávne: „*Bola ste spokojná/Bol by ste takí láskaví a...*“)
3. **Ak sa prihovám viacerým ľuďom**: Vy ste takí láskaví!
4. Sloveso **mať** (vo význame *mať povinnosť*) je neplnovýznamové. Vo význame *vlastniť, držať, prechovávať* niečo je **plnovýznamové** : Ja mám dom. Ty máš knihu. My máme deti.

Slovesný rod (Doplňujúce učivo)

a. činný

-podmet vykonáva dej
(Mama varí obed. Kosci kosili lúku).

b. trpný-podmet nevykonáva dej, je ním zasiahnutý

1. **zvrtný trpný rod (sa)** (Obed sa varí. Lúka sa kosila.)

2. **opisný trpný rod (byť + trpné prídavné)** (Obed je varený. Lúka bola kosená.)